Historien om järnvägen

Lärarhandledning

Programbeskrivning

Under besöket får eleverna lära sig om hur järnvägen förändrade såväl Ängelholm som Sverige i stort under 1800-talets andra hälft. Vi pratar om hur resor och transporter gick till innan järnvägen och den enorma förändring som skedde när de första ångloken tuffade ut från fabrikerna och tog över såväl stad som landsbygd. Eleverna presenteras också för de olika yrkesgrupper som kommer med järnvägen – de ruffiga rallarna som byggde rälsen, banvakten som håller den i trim och stinsen som styr stationen.

Museipedagogen har med sig en väska med bilder och föremål till hjälp. En bra förberedelse inför visning är att låta eleverna rita egna tågbiljetter som museipedagogen sedan klipper med biljettång under visningen.

Målgrupp: Förskoleklass och upp till årskurs 6.

Kursplanskopplingar är hämtade ur Läroplan för grundskolan samt för förskoleklasser och fritidshem.

https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan

Förskoleklass

Centralt innehåll i förskoleklassundervisning

Natur, teknik och samhälle

- Naturen och människors levnadsvillkor på hemorten och andra platser under olika tider, utifrån elevernas erfarenheter och intressen.
- Några vanliga tekniska lösningar i elevernas vardag, hur de är uppbyggda, fungerar och skulle kunna förbättras.
- Byggande och konstruktion med hjälp av olika material, redskap och tekniker.
- Hur människors olika val i vardagen kan bidra

Lekar, fysiska aktiviteter och utevistelse

- Säkerhet och hänsyn till miljö och andra människor vid vistelse i olika naturmiljöer.

Fritidshem

Centralt innehåll i fritidshemsundervisning

Språk och kommunikation

- Samtala, lyssna, ställa frågor samt framföra egna tankar, åsikter och argument om olika områden, till exempel etiska frågor och vardagliga händelser.

Natur och samhälle

- Matematik som redskap för att beskriva vardagliga företeelser och för att lösa vardagliga problem.
- Hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling.
- Närsamhällets och föreningslivets utbud av aktiviteter och platser för kultur, fritid och rekreation.
- Orientera sig i närmiljön och hur man beter sig i trafiken på ett säkert sätt.

Samhällsorienterade ämnen årskurs 1–3

Att leva tillsammans

- Migration inom ett land och mellan länder. Vad detta kan ha för orsaker och få för konsekvenser.
- Skildringar av människors levnadsvillkor förr i tiden, till exempel i barn-litteratur, sånger och filmer. Minnen berättade av människor som lever nu.

Att leva i närområdet

- Hemortens historia och vad närområdets platser, byggnader och vardagliga föremål kan berätta om livet där under olika tider.
- Centrala samhällsfunktioner, till exempel sjukvård, räddningstjänst och skola.
- Yrken och verksamheter i närområdet.

Att leva i världen

- Miljöfrågor utifrån elevens vardag, till exempel frågor om trafik, energi och livsmedel.
- Migration inom ett land och mellan länder. Vad detta kan ha för orsaker och få för konsekvenser.

Att undersöka verkligheten

- Jordgloben, analoga och digitala kartor samt storleksrelationer och väderstreck.
- Mentala kartor, till exempel över närområdet, skolvägar eller andra platser som är betydelsefulla för eleven.
- Tidslinjer och tidsbegreppen dåtid, nutid och framtid.

Historia årskurs 4–6

Maktförhållanden och levnadsvillkor i Norden, cirka 1500–1800

- Likheter och skillnader i levnadsvillkor mellan olika grupper i ståndssamhället.
- Vad historiska källor från tidsperioden, till exempel brev, dagböcker och kartor, kan berätta om det förflutna.

Folkökning, ändrade maktförhållanden och emigration, cirka 1800–1900

- Jordbrukets omvandling och den stora folkökningen samt översiktligt om den tidiga industrialiseringen i Sverige. Olika konsekvenser av detta för barns, kvinnors och mäns levnadsvillkor.
- Vad historiska källor från tidsperioden, till exempel kyrkböcker, fotografier och domstolsprotokoll, kan berätta om det förflutna.
- Historiebruk kopplat till tidsperioden, till exempel hur historiska händelser och aktörer framställs i böcker och på museer.

Samhällskunskap årskurs 4–6

Samhällsresurser och fördelning

- Den offentliga ekonomin. Vad skatter är och vad kommuner, regioner och stat använder skattemedel till.

Granskning av samhällsfrågor

- Aktuella samhällsfrågor och olika perspektiv på dessa.

JÄRNVÄGENS MUSEUM
ÄNGELHOLM

Skolprogram framtaget 2024

Teknik årskurs 1–3

Teknik, människa, samhälle och miljö

- Några föremål och något tekniskt system i elevernas vardag, hur de är anpassade efter människans behov samt hur de har förändrats över tid.

Tekniska lösningar

- Hur några föremål i elevernas vardag används och fungerar. Enkla mekanismer, till exempel i verktyg och leksaker av olika slag. Begrepp som används i samband med detta.
- Material för konstruktionsarbete. Materialens egenskaper och hur materialen benämns och kan sammanfogas.

Teknik årskurs 4–6

Teknik, människa, samhälle och miljö

- Några tekniska system och hur de påverkar människa och miljö, till exempel vatten- och avloppssystem och system för återvinning. Hur systemen har förändrats över tid och några orsaker till detta.
- Möjligheter, risker och säkerhet vid teknikanvändning i vardagen, till exempel vid användning av elektricitet och vid överföring av information i digitala miljöer.
- Konsekvenser av teknikval: olika tekniska lösningars för- och nackdelar för människa och miljö.

Tekniska lösningar

- Hur några komponenter i vanliga tekniska system benämns och samverkar, till exempel i en cykel eller i ett enkelt produktions- eller transportsystem.
- Hur hållfasta och stabila konstruktioner är uppbyggda, till exempel skal, armering och fackverk. Material som används i hållfasta och stabila konstruktioner.

Materialet är framtaget våren 2024.

Vid frågor eller mer information kontakta museipedagogerna:

Anna Rasmusson, 0431–469169, mailto:anna.rasmusson@engelholm.se

Elin Hallenberg, 0431–469056, mailto:elin.hallenberg@engelholm.se

Besök gärna vår hemsida www.jarnvagensmuseum.se för mer information.